

2.Захарін В.В. Перебіг отелення у нетелей і післяродового періоду у корів-первісток / В.В. Захарін, Г.М. Калиновський, А.С. Ревунець //Вісник ДАБУ.-2007.-Вип.2(19). Т.».- С.18-24.

3.Русак В.С. Вплив кайоду на біохімічні показники крові корів у запуску і в першу стадію отелення./ В.С. Русак //Тваринництво України.-2000.-№3-4. –С.21.

УДК 636.09:598.271.8:591.5

МОНІТОРИНГ ЗАХВОРЮВАНОСТІ ЕКЗОТИЧНИХ ПТАХІВ В УМОВАХ ВЕЛИКИХ МІСТ.

Коренєва Ж. Б., Мазуренко Ю. О., Шовкопляс І. І.
Одеський державний аграрний університет, м. Одеса, Україна

Актуальність. Серед екзотичних декоративних птахів найбільш поширеними в умовах міста є різноманітні папути, канарки, щиглики. Це пов'язано як з яскравим пір'ям, красивим співом і навіть здатністю розмовляти. Ці птахи мають милу довірливу поведінку, а також догляд без значних затрат та проблем. Останнім часом, невідповідність мешканців міст до утримання декоративних птахів призводить збільшення їх захворювання, а основними причинами є: неправильний догляд та годування. Як правило, екзотичних птахів утримують поодиноко, що знижує популяцію видів. [1-4]

Мета роботи проведення моніторингу захворюваності екзотичних птахів в сучасних екологічних умовах.

Матеріал та методи досліджень. Дослідження проведено в умовах кафедри нормальної і патологічної морфології та судової ветеринарії, а також в умовах приватних господарств з розведенням декоративних птахів. Клінічно обстежувалися птахи віком від 1 місяця до 2 років. В першу чергу, звертали увагу на такі показники стану здоров'я птиці: активність, стан пір'я, шкіри, слизових оболонок, ретельно оглядали дзьоб та очі. Крім клінічного огляду, вивчали морфологію крові, проводили комплексний аналіз посліду, що також допомагало оцінити загальний стан здоров'я птиці.

Результати. Всі захворювання птиці можна поділити за віком: на хвороби дорослих птахів та молодяку. Крім того, в кожній віковій групі можуть мати розвиток заразні (інфекційні та інвазійні) й незаразні хвороби.

Хвороби обміну речовин діагностуються у птиці в будь-якому віці, що пов'язано з тим що птиця отримує корми з рук господарів.

Симптоматика може бути різноманітною: втрата пера, деформація дзьобу, швидке погіршення стану здоров'я. Найчастіше у птахів діагностується ожиріння, що пов'язано з значним надлишком жирів і цукрів. Жирові відкладення відмічаються на внутрішніх органах, грудині.

Канібалізм зустрічається наприкінці годування пташенят. Доросла птиця в цей час стає схильною до вбивства пташенят інших пар, але найчастіше самиці починають розкльовувати та поїдати яйця відразу після знесення. Прогресуючої формою канібалізму у птахів є поїдання пір'я. Самиці починають вискубувати пір'я у себе і самця перед новою кладкою, але частіше, вони вискубують пір'я у пташенят. Наслідки радикального вискубування пір'я у пташенят мають трагічні наслідки.

Гепатози характеризуються порушенням обміну речовин і жировою дистрофією печінки. Причинами є недоброякісне і незбалансоване годування. Основна симптоматика: пригнічення, збільшення черева (асцит), малорухливість, збільшення маси птиці. На розтині виявляють асцит, розрив печінки з крововиливом в грудно-

черевну порожнину, що призводить до загибелі птахів. Печінка овто-коричневого кольору іноді з крововиливами; в ділянці передсердя і верхівки серця, між петлями кишечника помітні жирові відкладення.

Затримання знесення яєць. Основні причини це нестача мінеральних речовин, переохолодження, нестача вітамінів, запалення яйцеводу, застуда під час яйцекладки, формування крупного яйця або яйця з м'якою шкаралупою. Симптоматика: самка пригнічена, іноді лежить на дні клітки, нижня частина черева червона та збільшена. Птахи витягують голову вперед, важко дихають і не можуть знести яйце, а якщо і знесуть, то воно неправильної форми та розміру.

Новоутворення зустрічаються досить часто у птахів після п'ятирічного віку, в більшості випадків птиця гине з різними клінічними ознаками.

Декоративна птиця має яскраве пір'я і його втрата вказує на значні порушення стану здоров'я птиці.

Шкірні хвороби мають різноманітну етіологію (бактерії, гриби, віруси, комахи). Найчастіше вони мають місце при порушенні санітарно-гігієнічних умов утримання птиці та поганому кормі.

У дорослої птиці часто діагностуються кліщові захворювання, на розвиток яких впливає нестача вітамінів та поживних речовин в кормі. У птиці відмічається зниження апетиту, неспокійна поведінка, свербіж і дерматити. При запущених стадіях розвивається поширене запалення шкіри, з подальшим випаданням пір'я на спині, животі та шиї. Птиця втрачає масу тіла, слабшає, особливо це небезпечно для пташенят.

Поширеною грибковою інфекцією повітряних мішків та легень у декоративних птахів є аспергільоз. Основна симптоматика: погіршення загального стану птиці, скуйовдженість пір'я, хрипіння, посилене витікання з носової порожнини.

Хвороба виснаження (пташина шлункова дріжджова інфекція, AGY) має таку симптоматику: втрата ваги, поява у посліді неперетравленої їжі, блювота їжею і слизом.

Симптоматика кандидозів: слизові витікання з носових отворів, запалення очей, хрипи та чхання.

Пситтакоз поширюється дуже швидко і більшість хворих птахів помирає. Загальна симптоматика: кон'юнктивіти, пригнічення, втрата апетиту, швидке схуднення, пронос, яскраво-зелений послід, виділення з носа, кашель, чхання, слезотеча. і.

У птахів основними симптомами інфекційного синуситу є: чхання, птахи трясуть головою, виділення липкого тягучого ексудату з носової порожнини та закупорювання носових отворів.

Декоративна птиця часто страждає від ураження нематодами, лямбліями, стрічковими збудниками. Паразити харчуються вмістом кишечника, позбавляють пташок важливих поживних речовин, мікро- і макроелементів. Птиця сильно втрачає у вазі, загальний стан погіршується внаслідок сильної інтоксикації продуктами життєдіяльності паразитів. Основними симптомами є затримка росту і втрата маси тіла, проноси, що змінюються запорами, відсутність апетиту, затримка линьки.

Зараження контактними гельмінтами може відбуватися при безпосередньому контакті, користуванні спільними годівницями, поїлками, предметами в клітці, при вдиханні пилу в приміщенні, де знаходяться інвазовані птиці. Більшість гельмінтів паразитують в кишечнику. У стінці кишечника локалізуються яйця гельмінтів. При запущених формах личинки і гельмінти паразитують у печінці, проникають з просвіту кишки в кров'яне русло і поширюються в організмі гематогенним шляхом, осідаючи в судинах, м'язовій тканині, жировій клітковині, в мозку, камерах очей, органах дихальної системи.

Хронічна стадія гельмінтозів характеризується у декоративних птахів трьома основними синдромами: хронічний дисбактеріоз - порушення роботи печінки, підшлункової та жовчного, больові спазми; явні ознаки загальної астенії - зниження активності, нервозність поведінки, схуднення; алергічні прояви - свербіж шкіри, який виникає при загибелі паразита, при активній міграції по тканинах зрілих паразитів, яєць, при репродукції личинок, птах активно розчісує сверблячі місця, порушуючи пір'яний і шкірний покриви.

Гельмінти викликають дисбактеріоз кишечника, пригнічуючи нормальну кишкову мікрофлору і послаблюючи місцевий імунітет шлунково-кишкового тракту. Характерними особливостями мікробіоценозу при глистових інвазіях є зменшення загальної кількості кишкової палички і підвищення кількості неферментуючих бактерій, зниження числа лактобактерій, зростання кокової флори. На тлі дисбактеріозу поглиблюються функціональні порушення шлунково-кишкового тракту, розвиваються вторинні (реактивні) зміни печінки, жовчовивідних шляхів і підшлункової залози.

Висновки:

1. Основна маса захворювань у декоративних птахів виникає внаслідок порушення санітарно-гігієнічних умов утримання та норм годівлі.

2. Всі захворювання птиці можна поділити за віком: на хвороби дорослих птахів та молодняку. Крім того, в кожній віковій групі можуть мати розвиток заразні (інфекційні та інвазійні) й незаразні хвороби.

3. Хвороби обміну речовин діагностуються у птиці в будь-якому віці, що пов'язано з тим що птиця отримує корми з рук господарів.

Список літератури

1. Зубченко Т. Попугаи. / Т.Зубченко // Донецк, 2002. 127 с.
2. Иерусалимский И. Г. Попугаи и певчие птицы. Виды, содержание, обучение./ И.Г.Иерусалимский// Изд.«Владис». 2001.
3. Остапенко В. А. Птицы в вашем доме: Справочное пособие./ В.А.Остапенко// М. 1996.
4. Joel Murphy . Parrot Care Hand book. / Joel Murphy // 1997. 106 с.

УДК:619:618.14.636.2

ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ МЕТОДІВ ДІАГНОСТИКИ СУБКЛІНІЧНОГО ЕНДОМЕТРИТУ К КОРІВ

Кривий М.Ф., Франчук-Крива Л.О.
Одеський державний аграрний університет

Актуальність. Для діагностики захворювання корів, хворих на прихований ендометрит, запропоновані різні способи і засоби. Однак, незважаючи на велику кількість проведених досліджень в цій області, багато сучасних методів діагностики є малоефективними, вимагають спеціальних хімічних реактивів і великих витрат часу на їх проведення. Клінічно встановити прихований ендометрит можна під час стадії статевого збудження за біохімічною та токсикологічною характеристикою естрального слизу. Таких корів запліднюють, але запліднення або не настає, або у них відбувається прихований аборт на ранніх стадіях розвитку плоду.

Мета. У зв'язку з цим, метою наших досліджень було провести порівняльну оцінку окремих методів діагностики прихованого ендометриту у корів та виявити найбільш доступний і достовірний метод, який може бути використаний в господарствах надалі.